

17.10.2018

STANOVISKO

Výboru pre rozvoj

pre Výbor pre rozpočet

k predbežnej správe o VFR na roky 2021 – 2027 – pozícia Parlamentu
vzhľadom na dohodu
(2018/0166R(APP))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Željana Zovko

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre rozpočet, aby ako gestorský výbor zaradil do správy, ktorú prijme, tieto návrhy:

1. pripomína článok 208 ZFEÚ, podľa ktorého sa politika Únie v oblasti rozvojovej spolupráce vykonáva v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie, pričom jej hlavným cieľom je znižovanie chudoby a v dlhodobom horizonte jej odstránenie; zdôrazňuje, že politika Únie v oblasti rozvojovej spolupráce a politiky členských štátov v tejto oblasti sa vzájomne dopĺňajú a posilňujú; pripomína, že v článku 21 ods. 2 ZEÚ sa uvádza, že politika v oblasti rozvojovej spolupráce prispieva k plneniu cieľov vonkajšej činnosti EÚ; vyzýva na plnohodnotné rešpektovanie právnych záväzkov uvedených v ZFEÚ a ZEÚ a na zavedenie vonkajšieho nástroja orientovaného na rozvoj v nasledujúcom VFR na obdobie 2021 – 2027;
2. pripomína, že je potrebné zvýšiť súčasnú úroveň oficiálnej rozvojovej pomoci EÚ v budúcom vonkajšom okruhu VFR, a víta mierne zvýšenie (v cenách z roku 2018), ktoré navrhuje Komisia;
3. berie na vedomie, že v návrhu Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) sa prejavuje nový prístup k vonkajšej a rozvojovej politike, ktorý nie je v súlade s článkom 208 ZFEÚ; zdôrazňuje, že odstránenie chudoby musí byť hlavným cieľom rozvojových politík EÚ, a že odstránenie chudoby, ako aj udržateľný ľudský, environmentálny a hospodársky rozvoj, boj proti nerovnosti, nespravodlivosti a vylúčeniu, dobrá správa vecí verejných a mier a bezpečnosť musia byť hlavnými cieľmi vonkajších finančných nástrojov EÚ v ďalšom VFR, spolu so záväzkami týkajúcimi sa cieľov trvalo udržateľného rozvoja podľa článku 208 ods. 2 ZFEÚ;
4. pripomína, že rozvojová politika EÚ musí vychádzať zo záväzku plniť ciele trvalo udržateľného rozvoja, akčného programu z Addis Abeby o financovaní rozvoja a Parížskej dohody o zmene klímy; domnieva sa, že pri podpore takéhoto plnenia cieľov v rozvojových krajinách zo strany EÚ je nutné zachovať prístup založený na právach a mať stále na zreteli dlhodobé ciele, ako je odstránenie chudoby, boj proti nerovnostiam, nespravodlivosti a vylúčeniu, podpora demokratickej správy vecí verejných, ľudských práv a rodovej rovnosti, a to aj podporou priestoru pre občiansku spoločnosť a posilňovaním trvalo udržateľného a inkluzívneho rozvoja, najmä v najmenej rozvinutých krajinách;
5. zdôrazňuje, že v ďalšom VFR sa musí zaistiť, aby vonkajšie nástroje boli motivované politikami a slúžili čo najúčinnším možným spôsobom plneniu cieľov príslušných politík, ako sú uvedené v zmluvách; pripomína, že domáce záujmy EÚ by nemali byť hnacou silou jej agendy v oblasti susedskej, rozvojovej, humanitárnej a medzinárodnej spolupráce; zdôrazňuje, že nesúhlasí s inštrumentalizáciou pomoci;
6. poznamenáva, že nové potreby financovania vyplývajúce zo zhoršenia bezpečnostných podmienok v susedstve Európskej únie a z nárastu migračných tokov smerujúcich do Únie potrebujú zvýšenie financovania v budúcom VFR; konštatuje, že tieto nové výzvy sa musia riešiť spolu s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja; domnieva sa však, že vytvorenie NDICI prináša riziko ešte väčšieho prehĺbna problémov zdôraznených v hodnotení nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti v polovici trvania, kde sa

uvádza, že zvyšujúci sa dopyt z iných oblastí politiky vzdialil rozvojové politiky EÚ od znižovania chudoby; poukazuje na to, že hoci zaradenie ERF do rozpočtu je veľmi žiaduce, nemožno to interpretovať tak, že to znamená zvýšenie financovania rozvoja;

7. pripomína, že rozpočtové prostriedky vyčlenené v rámci programov medzinárodnej spolupráce EÚ na pomoc jednotlivým krajinám by mali dopĺňať zahraničnú politiku a súčasne zaistiť, aby sa rozvojové financovanie používalo len na ciele a účely súvisiace s rozvojom a nie na pokrytie výdavkov súvisiacich s dosahovaním iných cieľov, napríklad kontroly hraníc či protimigračných politík;
8. konštatuje, že podoba nástroja spolupráce by mala zachovať dostatočnú flexibilitu na to, aby bolo možné prispôbiť programy na mieru osobitným potrebám tretích krajín; pripomína, že značný podiel pomoci EÚ by sa mal prideliť pre najmenej rozvinuté krajiny, ako primárny cieľ oficiálnej rozvojovej pomoci; zdôrazňuje, že zaistenie efektívnosti, účinnosti, viditeľnosti a súdržnosti politík v záujme rozvoja pri ich vykonávaní, zaistenie zapojenia organizácií občianskej spoločnosti a uplatňovanie prístupu k rozvojovej spolupráci založeného na právach, ako aj zavedenie referenčnej hodnoty 20 % finančných prostriedkov na základné sociálne služby, sú kľúčové prvky rozvoja, ktoré sa musia zachovať a zlepšiť v ďalšom cykle VFR;
9. zdôrazňuje, že rodová rovnosť a práva a posilňovanie postavenia žien a dievčat musia byť významným cieľom vo všetkých programoch, geografických aj tematických; domnieva sa, že rozpočet EÚ by mal zohľadňovať rodové hľadisko a byť citlivý voči konfliktom;
10. berie na vedomie, že navrhovaný NDICI obsahuje niekoľko mechanizmov flexibility ako rezervy, vankúše a rámce rýchlej reakcie; zdôrazňuje, že by sa mali náležite zohľadniť účinky zvýšenej flexibility na predvídateľnosť ORP; žiada zvýšenie parlamentnej kontroly a jasnejšie rozpracovanie z hľadiska jeho vedúcich a riadiacich štruktúr; berie so znepokojením na vedomie, že medzi cieľmi chýba výslovný odkaz na odstránenie chudoby, trvalo udržateľný rozvoj, ciele trvalo udržateľného rozvoja a boj proti nerovnosti; zdôrazňuje, že v cieľoch navrhovaného nástroja sa tieto priority musia výslovne odrážať, ak sa má splniť konsenzus pre rozvoj;
11. upozorňuje na nenaplnené medzinárodné záväzky EÚ zvýšiť do roku 2030 ORP na 0,7 % HND, vrátane 20 % na ľudský rozvoj a sociálne začleňovanie a 0,2 % HND pre najmenej rozvinuté krajiny, a poskytnúť nové a dodatočné finančné prostriedky na opatrenia v oblasti klímy v rozvojových krajinách; potvrdzuje, že tieto záväzky sa vo VFR na roky 2021 – 2027 musia riadne zohľadniť;
12. víta a žiada zachovanie navrhovanej oprávnenosti pre nástroj na úrovni 92 % ORP; vyzýva na vyčlenenie aspoň 20 % oficiálnej rozvojovej pomoci vo všetkých programoch, geografických aj tematických, ročne a za celé trvanie NDICI, na sociálne začleňovanie a ľudský rozvoj, aby sa podporilo a posilnilo poskytovanie základných sociálnych služieb, napríklad v oblasti zdravia (vrátane výživy), vzdelávania a sociálnej ochrany, a to najmä najviac marginalizovaným osobám vrátane žien a detí; požaduje, aby sa aspoň 85 % oficiálnej rozvojovej pomoci venovalo na opatrenia, ktorých hlavným alebo významným cieľom je rodová rovnosť a práva a posilnenie postavenia žien a dievčat, a to vo všetkých programoch, geografických aj tematických, ročne a za celé trvanie jeho opatrení; okrem toho sa domnieva, že by 20 % týchto krokov malo

mať ako hlavný cieľ rodovú rovnosť a práva a posilnenie postavenia žien a dievčat; žiada, aby sa 50 % z celkového nástroja vynaložilo na prispievanie k cieľom a opatreniam týkajúcim sa klímy a životného prostredia;

13. domnieva sa, že rozpočet EÚ by mal zohľadňovať rodové hľadisko a byť citlivý voči konfliktom, a vyzýva Komisiu, aby implementovala rodové rozpočtovanie;
14. pripomína, že rozpočtové prostriedky na pomoc pre jednotlivé krajiny by nemali závisieť od migračných dohôd s EÚ a finančné prostriedky by sa nemali odkláňať od chudobných krajín a regiónov do krajín pôvodu migrantov alebo krajín, cez ktoré do Európy prechádzajú, len na základe toho, že ležia na migračnej trase;
15. potvrdzuje svoju podporu začlenenia Európskeho rozvojového fondu (ERF) do rozpočtu Únie, pričom sa stanoví aj plná doplnkovosť takto prevedených finančných prostriedkov;
16. vyjadruje potešenie nad vytvorením nástroja určeného na spoluprácu so zámorskými krajinami a územiaми, ktorého cieľom je trvalo udržateľný rozvoj ZKÚ a presadzovanie hodnôt a noriem Únie vo svete; trvá však na tom, že je potrebné, aby v tomto nástroji boli k dispozícii primerané finančné prostriedky rozdelené spôsobom, ktorý je lepšie prispôsobený potrebám a viac vyvážený medzi jednotlivými ZKÚ.
17. uznáva významné úsilie Komisie o zvýšenie objemu rozpočtových prostriedkov uvedených v ďalšom VFR v rozpočtovom riadku humanitárnej pomoci; konštatuje však, že toto zvýšenie ešte stále nezodpovedá úrovni potrieb, ktorá sa od roku 2011 viac než zdvojnásobila;
18. zdôrazňuje význam toho, aby ďalší VFR ako celok bol v súlade so zásadou súdržnosti politík v záujme rozvoja uvedenou v článku 208 ZFEÚ a prispieval k plneniu cieľov trvalo udržateľného rozvoja.
19. pripomína, že rodová rovnosť je zakotvená v Zmluve o EÚ a mala by byť súčasťou všetkých činností EÚ, aby sa dosiahla rovnosť v praxi; zdôrazňuje, že rodové rozpočtovanie sa musí stať integrálnou súčasťou VFR tým, že sa do nariadenia o VFR zaradí jednoznačný záväzok;
20. víta rozšírenie rozsahu rezervy na núdzovú pomoc a zvýšenie objemu jej rozpočtových prostriedkov, aby bolo možné reagovať aj na vnútorné krízy; pripomína, že prioritou by mala byť záruka pre prípad náhleho prepuknutia kríz mimo EÚ;
21. zdôrazňuje, že je potrebné chopiť sa príležitosti, ktorú ponúka ďalší VFR, a finančne podporovať operácie v oblasti prepojenia pomoci, obnovy a rozvoja (LRRD); zdôrazňuje, že realizácia prepojenia medzi humanitárnou oblasťou a rozvojom si vyžaduje zaistenie toho, aby sa rozvojové a humanitárne aktivity navzájom dopĺňali, a kultúrny posun z dôrazu na EÚ ako darcu smerom k väčšej operačnej flexibilita a väčšiemu riziku v záujme podpory LRRD a odolnosti ľudí a ich komunít, včasného zotavenia a obnovy; požaduje viac viacročného plánovania a financovania v humanitárnych aktivitách EÚ a systematické zavádzanie prvkov meniacich krízu do rozvojových aktivít EÚ, aby sa partnerom EÚ umožnilo skutočne prispievať k realizácii tohto prepojenia;

22. zdôrazňuje, že vo VFR na obdobie 2021 – 2027 sa musí zachovať a zlepšiť dohľad a kontrola Parlamentu nad využívaním finančných prostriedkov, s jednoznačným mechanizmom a rozhodovacím procesom pre rozdeľovanie nepridelených finančných prostriedkov, čím sa EP zaistí vplyv na fázu prípravy a realizácie programov v rámci nástrojov financovania vonkajšej činnosti; opakuje, že akýkoľvek návrh na zvýšenie flexibility musí byť vyvážený zvýšením transparentnosti a zodpovednosti;

POSTUP – VÝBOR POŽIADANÝ O STANOVISKO

Názov	Predbežná správa o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 – pozícia Parlamentu vzhľadom na dohodu
Referenčné čísla	2018/0166R(APP)
Gestorský výbor	BUDG
Výbor, ktorý predložil stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	DEVE 13.9.2018
Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko dátum vymenovania	Željana Zovko 11.7.2018
Predchádzajúci spravodajca	Frank Engel
Prerokovanie vo výbore	30.8.2018
Dátum prijatia	9.10.2018
Výsledok záverečného hlasovania	+: 21 -: 1 0: 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Nirj Deva, Enrique Guerrero Salom, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Lola Sánchez Caldentey, Eleni Theocharous, Mirja Vehkaperä, Bogdan Brunon Wenta, Joachim Zeller, Željana Zovko, Anna Záborská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Thierry Cornillet, Cécile Kashetu Kyenge, Ádám Kósa, Florent Marcellési, Paul Rübige, Kathleen Van Brempt
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Kati Piri

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

21	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Thierry Cornillet, Mirja Vehkaperä
ECR	Nirj Deva, Eleni Theocharous
EFDD	Ignazio Corrao
GUE/NGL	Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Adam Kosa, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
S&D	Enrique Guerrero Salom, Cécile Kashetu Kyenge, Linda McAvan, Norbert Neuser, Vincent Peillon, Kati Piri, Kathleen Van Brempt

1	-
EFDD	Mireille D'Ornano

3	0
PPE	Paul Rübig
VERTS/ALE	Maria Heubuch, Florent Marcellesi

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania